

# Årsplan Mjughaugskogen Barnehage 2026-2028

Vår visjon:

**«MED BLIKK FOR  
BARNET»**



Barn skal  
lære  
kunsten å  
omgås andre

Barn skal  
oppleve  
omsorg og  
være trygge

Hvert barn  
er unikt

Barn lærer  
gjennom lek

Barn skal  
oppleve  
mestring

Barn skal  
oppleve  
glede og  
humor

## Innholdsfortegnelse

Barnehagens verdigrunnlag i praksis	s. 3
Hvordan barnehagen arbeider med mangfold og likeverd	s. 4
Hvordan barnehagen arbeider med omsorg	s. 4
Hvordan barnehagen arbeider med lek	s. 6
Hvordan barnehagen arbeider med danning	s. 7
Hvordan barnehagen arbeider med å fremme læring	s. 7
Hvordan barnehagen arbeider med å fremme vennskap og fellesskap	s. 8
Hvordan barnehagen arbeider med kommunikasjon og språk	s. 9
Hvordan barnehagen arbeider med å ivareta barns rett til medvirkning	s. 10
Hvordan barnehagen arbeider med å fremme godt samarbeid hjem-bhg	s. 10
Hvordan barnehagen arbeider med overganger	s. 11
Hvordan barnehagen arbeider med planlegging-vurdering-dokumentasjon	s. 12
Hvordan barnehagen tilrettelegge for barn som trenger ekstra støtte	s. 13
Barnehagens arbeidsmåter	s. 13
Digital praksis	s. 14
Rammeplanens fagområder	s. 15



Vi er en foreldre-eid barnehage med 4 avdelinger. Vi har to avdelinger for barn i alderen 0-3, og to 3-6 års avdelinger. Vi ligger nydelig til ved Hafrsfjord, like ved Mjughaugskogen og sjøen.

Barnehagen har åpent fra 07.15 - 16.30.

Praktisk informasjon om barnehagen finner du på hjemmesiden vår

[www.mjughaugskogen.no](http://www.mjughaugskogen.no)

Barnehagens innhold styres av Lov om barnehage og av Rammeplan for barnehagen.

Årsplanen er et arbeidsdokument for personalet, samt et informasjonsdokument for foreldre, studenter og andre samarbeidspartnere.

## Barnehagens verdigrunnlag i praksis

I Mjughaugskogen barnehage skal alle barn oppleve voksne som er **anerkjennende**, har et **stort hjerte**, er **tett på** og som gir **trygghet**.

### 1) Barn skal utvikle kunsten å omgås andre.

Hva gjør vi?

- Vi oppmuntrer og støtter barna i å etablere vennskap
- Vi skaper et inkluderende miljø
- Vi hjelper barna til å mestre sosiale relasjoner
- Balanserer selvhevdelse og det å ta hensyn til andre
- Vi er gode rollemodeller
- Vi snakker varmt om det å være venner og det å være en god venn

### 2) Barn skal oppleve omsorg og være trygge

Hva gjør vi?

- Vi arrangerer besøksdager for nye barn i mai-juni.
- Hvert barn får en tilknytningsperson ved oppstart i barnehagen
- Vi bygger gode relasjoner med det enkelte barn og gir nærhet
- Vi legger til rette for at barn og foreldre får tid nok til tilvenning
- Vi viser omsorg for hvert enkelt barn
- Vi møter alle på en god måte om morgenen
- Vi har faste rutiner som barna kjenner seg trygge i
- Vi er sensitive, varme voksne i samspill med barna

### 3) Hvert barn er unikt.

Hva gjør vi?

- Alle barn blir sett og hørt av voksne i barnehagen
- Vi legger til rette for individuell behandling av hvert enkelt barn
- Vi viser genuin interesse for det enkelte barn
- Vi anerkjenner barns ulike uttrykk, behov, følelser og væremåter

### 4) Barn lærer gjennom LEK

Hva gjør vi?

- Vi anerkjenner lek som barns viktigste aktivitet
- Gir tid og rom for lek i små grupper
- Vi bidrar med ideer, opplevelser og elementer som stimulerer til lek
- Vi hjelper barna inn i lek, er støttende og tilgjengelige
- Vi er deltakende voksne i lek og aktivitet
- Vi stimulerer til nysgjerrighet, undring og kreativitet

### 5) Barn skal oppleve mestring.

Hva gjør vi?

- Vi hjelper og støtter barna i å finne løsninger
- Vi gir oppmuntring og ros til alle barn
- Vi styrker barnets selvfølelse og selvtillit gjennom utfordringer barna har forutsetning for å mestre
- Vi har fokus på å forsterke positiv atferd

«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.»  
Rammeplan for barnehagen, side 7

## 6) Barn skal oppleve glede og humor i hverdagen.

Hva gjør vi?

- Barn og voksne møtes med godt humør
- Vi tuller og tøyses, forteller vitser, synger tøysesanger og dikter rimord sammen med barna
- Vi ler sammen med barna

## Hvordan barnehagen arbeider for mangfold og likeverd

Barnets første møte med mennesker fra ulike kulturer og samfunnslag skjer ofte i barnehagen. I barnehagen vil voksne og barn få oppleve ulike verdier, religioner og livssyn. Barna skal få oppleve at det finnes ulike måter å leve på.

I rammeplan for barnehagen står det at: «Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet».

Personalet må sammen med barna vise hvordan vi kan lære av hverandre. Sammen skal vi med nysgjerrighet undre oss over ulikheter og likheter i mangfoldet i barnehagen. Personalet skal anerkjenne det individuelle barnet og samtidig fremheve deres plass i fellesskapet.

Ved å ha fokus på et godt psykososialt miljø, vil det forebygge diskriminering og at uheldige samspillsmønstre får feste seg.

## Hvordan barnehagen arbeider med omsorg

I barnehagen skal barna oppleve omsorgsfulle voksne som skaper trygghet og trivsel. Barna skal bli møtt med empati, og gjennom voksenstøtte og lek øves i å være omsorgsfulle og empatiske mennesker. Omsorg for barna kan vises på mange måter. En voksen som støtter, forstår og verner om barnas lek viser gjennom sine handlinger omsorg for barna. Voksne som leker sammen med barna styrker relasjonene til barna, og kan slik gi barna bedre omsorg og trygghet.

### Vår standard for omsorg:

Personalet skal:

- bygge gode relasjoner til alle barn gjennom å være varme, autoritative voksne.
- ha gode rutiner og struktur som skaper forutsigbarhet
- gi veiledning og ros
- tilrettelegge for latter og glede
- bruke tid og vise omsorg i overgangssituasjoner
- vise varme og gi nærhet
- være tilstede både fysisk og psykisk

- se og anerkjenne barnet
- se hvert enkelt barns behov
- gi barnet opplevelsen av at den voksne trives og har det kjekt sammen med dem
- være sensitive og imøtekommende voksne
- bruke «Trygghets sirkelen» aktivt og møte barnet etter hvor de er i denne

*«Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barn og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.»*  
*Rammeplan for barnehagen, side 19*

### **Vår standard for ro og hvile**

Personalet skal:

- gi alle barn en mulighet for ro, hvile eller avslapping i løpet av dagen
- tilby barna gode alternativ til soving (for eksempel lesestund, hvil på matta, rolig musikk)
- være oppmerksomme på barnas verbale og non-verbale signaler på at de trenger et avbrekk
- jobbe etter Trygghets sirkelen og vite hva dette innebærer
- dele barna inn i smågrupper, hvor det er lavere støynivå og færre relasjoner å forholde seg til
- ha faste og forutsigbare rutiner

### **Vår standard for å styrke barnets selvfølelse**

Personalet skal:

- gi barnet anerkjennelse
- veilede og støtte barnet til å finne løsninger
- respektere barnets uttrykk og følelser
- gi mulighet for at alle barn skal utvikle vennskap
- gi barnet mulighet til medbestemmelse over egen hverdag
- sette ord på barnets positive atferd, gi atferds-spesifikke tilbakemeldinger
- legge til rette for utfordringer tilpasset barnets nivå
- tilby støtte slik at barnet opplever mestring
- holde det vi lover overfor barna
- akseptere barnet for den det er

## Hvordan barnehagen arbeider med lek

Lek er en viktig del av barnas liv, og i barnehagen skal vi gi leken stor plass. Gjennom leken får barna bruke fantasi og kreativitet, de får utfordre seg selv sosialt og de får bruke språket aktivt. I barnehagen skal leken ligge til grunn for alt arbeidet vi gjør, og personalet skal legge til rette for allsidige og varierte leke-situasjoner. Barna skal få støtte i leken samtidig som de skal få ha leken på egne premisser.

I Mjughaugskogen barnehage ønsker vi at barna skal kunne vise så stor glede gjennom leken at de glemmer tid og rom. Vi ønsker at barna skal kunne utforske livet i lek ved å bearbeide inntrykk og følelser. Lek for oss er barnekultur, utvikling og bruk av fantasi, og ikke minst en sentral faktor i utviklingen av barnets helhetlige kompetanse.

### Vår standard for lek:

Personalet skal:

- være tilgjengelige for barna
- være initiativtakere til lek og støtte barna i å utvikle, utvide og fantasifulle leken
- anerkjenne barns ulike lekeformer og legge til rette for medbestemmelse i leken
- observere leken for å kunne tilby støtte og veiledning
- være sensitiv på når man skal gå inn i lek og når man skal skjerme leken
- legge til rette for et variert lekemiljø
- sørge for tilgjengelig lekemateriell
- være tett på for å kunne forebygge mobbing og annen krenkende atferd.
- vise respekt for barnas initiativ
- hjelpe barn å finne ro
- legge til rette for lek som flere kan delta i
- bidra til felles opplevelser og glede

*«Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.»  
Rammeplan for barnehagen, side 20*

### Personalets rolle i å skape et inkluderende lekemiljø

- de voksne veileder barna i konfliktsituasjoner: de veileder barna fra negative leke-situasjoner over til leke-situasjoner som er gode for alle barna
- alle barn skal oppleve å bli hørt
- alle barn skal oppleve at deres følelser blir anerkjent
- legge til rette for mindre lekegrupper
- jobbe for inkludering og mot utestenging
- fremheve enkeltbarns positive sider og fremme dem i lek
- være gode rollemodeller som setter i gang leker som flere kan delta i
- de voksne må være til stede, være støttende og se hvert barns behov og legge til rette deretter
- fremheve barnas initiativ og gi positiv tilbakemelding til dem

### Vår standard for omsorg i leken:

Personalet skal:

- være til stede der barna er og delta i leken ved behov
- legge til rette for et miljø som stimulerer til lek
- se og hjelpe barn som faller utenfor
- gi rom for gode samtaler

- ha en hjelpende, praktisk hånd

## Hvordan barnehagen arbeider med danning

Danning er en livslang prosess som skjer i samhandling og samspill med andre og omgivelsene rundt oss. Det innebærer blant annet å utvikle evne til å reflektere over egne og andres handlinger og væremåter. Barna skal øve seg på å tenke kritisk, og tilegne seg en etisk vurderingsevne. Gjennom gode dannelsesprosesser settes barnet i stand til å møte livet og se på seg selv som et verdifullt medlem i et større fellesskap. I barnehagen er opplevelser og samtaler mellom barn-barn og barn-voksne forutsetninger for barns danning. Det er blant annet den daglige omsorgen og hvordan barnet blir møtt, som gir grunnlag for dannelsesprosessen.

### Vår standard for danning:

Personalet skal:

- lære barna å ha respekt for seg selv og andre
- lære barna å være gode med hverandre og dele lekene i barnehagen
- legge til rette for livslang læring. Barna skal kunne lære seg å fortsette å lære. Barna får forståelse av å være en del av fellesskapet.
- støtte barna i å skape mening med det som skjer rundt dem slik at de opplever å være en del av «noe større»
- forklare følelser og sette ord på dem
- øve på å se seg selv i fellesskapet
- gi barna eierskap til nærområdet
- gi gode samtaler, tid til refleksjon og å undre seg

*«Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktig for fellesskapet.»*  
Rammeplan for barnehagen, side 21

## Hvordan barnehagen arbeider for å fremme læring

Gjennom lek får barna oppleve læring. De får en arena hvor de kan møtes og teste nye kunnskaper, samtidig som de trenes i problemløsning og sosial samhandling. Leken er den beste læringsarenaen vi har i barnehagen. Barna er engasjert i leken, og får brukt nysgjerrighet og kreativitet på en måte hvor de er likestilt med de voksne. I barnehagen skal vi anerkjenne og stimulere barnas lærelyst, og legge til rette for gode lærings situasjoner. Noen ganger vil disse være planlagte, andre ganger vil vi bruke her-og-nå-situasjonene som spennende læringsarenaer.

### Vår standard for læring:

#### Leken som læringsarena

Personalet skal:

- tilrettelegge for at barna får leke med volum, ulike former og kategorisering

- tilrettelegge for at barna får leke med språket som rim, regler og bokstav-lyder
- gi barna muligheter til å bruke språket på nye måter, for eksempel i forhandling og fortelling
- sette ord på konkrete og bruke varierte begreper i alle situasjoner
- sørge for at barna leker seg gjennom fagområdene i rammeplanen ved å bruke de inntrykkene de har som inspirasjon for lek
- sørge for at leker skal være tilgjengelig
- gi støtte til sosial kompetanse gjennom lek slik at de kan «knekke» sosiale koder

### Leken som utviklingsarena

Personalet skal:

- gi barna impulser til lek
- se etter barnas interesser i leken og bruke det som utgangspunkt for læring
- sørge for at barna skal oppleve glede og respekt gjennom lek
- sørge for at barna får utforske og utfordre egne grenser gjennom lek
- gi øvelse i empati og omsorg
- legge til rette for sosialisering og relasjonsbygging
- legge til rette for at barnet får prøve seg i varierte aspekter i det å være menneske
- sørge for variert lekemateriale
- legge til rette for rollelek
- jobbe for at språket går fra å være situasjonsavhengig til å bli situasjonsuavhengig
- tilby barna støtte slik at leken utvikler seg til å bli mer og mer kompleks
- støtte barna og hjelpe med samspill og selvregulering

*«Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.»*  
*Rammeplan for barnehagen, side 22*

## Hvordan barnehagen arbeider for å fremme vennskap og fellesskap

Gjennom leken danner barna grunnlaget for nye vennskap. Barnehagen er en viktig arena for sosial utvikling og etablering av vennskap. For mange barn er barnehagen det første stedet der vennskap etableres. Gjennom et inkluderende fellesskap legges grunnlaget for vennskap. Vi vet at dette kan være avgjørende for barns trivsel og livskvalitet.

Å ha en god venn i barnehagen er verdifullt i seg selv, og det har mange positive ringvirkninger for barns sosiale utvikling. En god venn er også med på å bygge opp barnas selvfølelse. Vennskap gir barn større handlingsrom for utforskning av roller og utprøving av grenser. I Mjughaugskogen barnehage har personalet ansvar for at alle barn får oppleve at de selv, og gruppen, er betydningsfulle personer for fellesskapet. Vennskap gir barna tro på at de er verdifulle for andre.

## Vår standard for vennskap og fellesskap

Personalet skal:

- bidra til at alle barn skal oppleve å være en del av fellesskapet
- være observerende og veilede alle barn, uansett avdeling, ved oppdagelse av uønskede hendelser som diskriminering, utestenging og mobbing
- støtte barna i å respektere andres grenser
- lage «venneregler» sammen med barna
- støtte barna i å ivareta egne behov samtidig som de tar hensyn til andres behov
- hjelpe barna i å finne løsninger i konfliktsituasjoner
- være gode rollemodeller og vise omsorg for alle, både barn og voksne

*«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne.»  
Rammeplan for barnehagen, side 22-23*

## Hvordan barnehagen arbeider for å fremme kommunikasjon og språk

*Språk, kommunikasjon og tekst* er et av fagområdene fra Rammeplan for barnehager. Dette er et meget viktig område fordi språk ligger til grunn for sosial kompetanse, læring og lek. Et

*«Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.»*

*Rammeplan for barnehagen, side 23*

rikt og variert språkmiljø er essensielt for barnas språkutvikling. I arbeid med språkstimulering bruker vi bøker, eventyr, rim, regler, dikt, sanger og symboler. Vi leker og tøyser med språket. Vi stimulerer også til utforskning av skriftspråket. Høytlesning og bøker er et særlig viktig og spennende verktøy for språkstimulering. Vi leser ofte for barna, og bruker gjerne *lesing med dialog*. Lesing med dialog innebærer lesing i mindre grupper, hvor vi stopper opp underveis under lesingen og stiller undrende spørsmål eller stimulerer til samtale. Spørsmål og dialog tilpasses slik at alle barna opplever mestring og høy grad av deltagelse.

For å bidra til økt språklig bevissthet bruker vi språklek i mindre grupper. Her gjør vi morsomme aktiviteter og leker hvor barna øver opp språklig bevissthet gjennom fokus på å lytte, rytme i språket, rim og stavelser. Gruppene og lekene er lagt opp slik at hvert barn skal oppleve å være deltagende og oppleve mestring.

## Vår standard for kommunikasjon og språk:

Personalet skal:

- bruke språket aktivt ved å sette ord på det som opptar barnet i alle formelle og uformelle lærings situasjoner i barnehagen
- sørge for at alle barn får mestringsopplevelser i språklige aktiviteter
- gjenta ord og utvide begreper og setninger sammen med barna
- bruke rytme, bevegelse og lyd i språkstimulering

- bruke god barnetilpasset tale som forandrer seg i takt med barnets økende alder
- lese et rikt utvalg bøker for barna og samtale om bøkene underveis og i etterkant
- bruke rim, regler, og tulle og tøyse med språket sammen med barna
- gi barna støtte i egen forteller-utvikling

## Hvordan barnehagen arbeider for å ivareta barns rett til medvirkning

### Demokrati og medvirkning

Demokrati handler blant annet om å fungere sammen i gruppe. For å forstå samfunnet må barna få mulighet til å oppleve seg som en del av et inkluderende fellesskap, som utforsker verden sammen. For å kunne erverve demokratiske verdier er det viktig at hvert barn føler seg som en del av fellesskapet og at det blir sett og hørt av personalet i barnehagen. For at barnehagen skal kunne utvikle seg som et demokratisk fellesskap, må det være fokus på barnas ulike meninger og perspektiver.

### Vår standard for medvirkning:

Personalet skal:

- observere alle barn og følge opp det de gir uttrykk for
- legge til rette for barnas aktive deltakelse i fellesskapet
- være JA-mennesker: følge barnets innspill der det er mulig
- ta utgangspunkt i barnas initiativ og videreutvikle deres frilek
- oppmuntre barn til å komme med sine uttrykk og anerkjenne deres uttrykk
- lære barna så godt å kjenne, at vi kan tolke deres verbale og non-verbale språk.
- legge til rette for enkeltbarns behov

*«Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet.»*  
Rammeplan for barnehagen, side 27

## Hvordan barnehagen arbeider for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage

### Foreldresamarbeid

Rammeplanen sier at foreldresamarbeid skal skje både på individ- og gruppenivå. Vi samarbeider med foreldrene til hvert enkelt barn om observasjoner og vurderinger knyttet til barnets helse, trivsel, utvikling og læring. På gruppenivå har foreldrene mulighet til å fremme felles interesser og bidra til godt barnehagemiljø gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg (SU).

## Vår standard for foreldresamarbeid:

Personalet skal:

- ha daglig kontakt med foreldre i hente- og bringesituasjoner
- lage månedsbrev med plan for hver måned
- tilby to foreldresamtaler i året
- gjennomføre/ tilby foreldremøte
- arrangere Lucia-, påske- og FN-markering
- etter tillatelse fra foreldre, legge ut bilder på barnehagens hjemmeside med jevne mellomrom, under passordbeskyttelse
- følge opp tiltak og gi foreldre jevnlig tilbakemeldinger
- være lett tilgjengelige for foreldrene via kommunikasjonsverktøyet Kidplan

## Hvordan barnehagen arbeider med overganger

### Overgang fra hjem til barnehage

#### *Tilvenning*

Nyere forskning viser at det er svært viktig at det settes av god tid til tilvenning. For barna er det å begynne i barnehagen en ny opplevelse som kan være både spennende og skummel. For oss er det derfor viktig at overgangen til barnehagen skjer i tett og nært samarbeid med hjemmet. Det er viktig at barn og voksne får tid og ro til å bli kjent med både personalet, de andre barna og lokalene. Med foreldrenes støtte og tilstedeværelse blir det tryggere for barnet å utforske og bli kjent med barnehagen. I oppstarten får hvert barn en primærkontakt som tar seg tid til å skape gode bånd til barnet, og som gjør at barnet og foreldrene får færre voksne å forholde seg til i oppstarten.

### Vår standard for overganger:

*«Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Rammeplan for barnehagen, side 33*

#### **Ved oppstart i barnehagen:**

Personalet skal:

- gjennomføre oppstartsamtale før oppstart (pedagogisk leder)
- arrangere besøksdager før sommeren
- bruke primærkontakt
- bruke god tid i tilvenning, både for barn og foreldre
- gi foreldre god informasjon og tett oppfølging
- bruke «Trygghetssirkelen» i møte med barn og foreldre
- være til stede, både fysisk og psykisk

#### **Ved overgang internt mellom avdelinger:**

Når barna skal bytte avdeling, ønsker vi å gi barna mulighet til å bli godt kjent med den nye avdelingen i god tid før overflyttingen. Dette gjør vi ved å gå på besøk, og at de voksne på den nye avdelingen bruker tid på å danne relasjoner til barna som skal flytte.

Personalet skal:

- ha overføringsmøter mellom pedagoger på ny og tidligere avdeling for å sikre god informasjon om barnet.
- når det er avgjort hvordan høstens nye barnegrupper skal være, bruker vi de nye gruppene, slik at barna blir bedre kjent der de skal begynne.

### **Overgang fra barnehage til skole: Førskolegruppen**

Skolestarterne skal få med seg erfaringer, kunnskap og ferdigheter som kan gi dem godt grunnlag, glede og motivasjon for å begynne på skolen. Aktiviteter som er spesielle for førskolegruppen, er blant annet skøyting, Supersans (museumsbesøk), besøk på skoler og SFO, og førskoletreff for alle barn som skal begynne på Kvernevik og Sunde skole. Dette kommer i tillegg til 1-2 ukentlige samlinger med ulike hverdagsaktiviteter.

### **Ved overgang til skolen:**

Personalet skal:

- ha førskolegruppe jevnlig
- besøke vår nærskole Kvernevik og SFO
- arrangere ett førskoletreff for førskolebarna i bydelen sammen med Kiwi Sunde og Sunde IL
- delta på eventuelle overføringsmøter og samarbeide med foreldre om hvilken informasjon som skal til skolen

*«Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.»*  
Rammeplan for barnehagen, side 33-34

## **Hvordan barnehagen arbeider med planlegging, vurdering og dokumentasjon**

Som pedagogisk virksomhet planlegger, dokumenterer og vurderer vi våre hverdagsaktiviteter. God *planlegging* sikrer at vi får kontinuitet og progresjon i vårt pedagogiske arbeid. Gjennom *dokumentasjon* viser vi barn, foreldre og personal hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen. Vi *vurderer* deretter vårt arbeid for å se hvor godt vi lykkes i å gjøre planer om til praksis. I Mjughaugskogen barnehage er vår viktigste ressurs i dette arbeidet medarbeidernes evne til å observere og reflektere over det som skjer. Barns erfaringer og synspunkter skal også inngå i vurderingen, og i tillegg er tilbakemeldinger fra foreldrene viktige for personalets videre vurdering av planer og mål. Vurderinger skjer etter hvert tema.

### **Vår standard for planlegging, vurdering og dokumentasjon:**

Personalet skal:

- vurdere hvert tema internt
- utarbeide temaplan for kommende barnehageår og vurdere forrige årsplan/temaplan
- utarbeide månedplaner og vurdere forrige månedsplan. Arbeidet skal ta utgangspunkt i årsplan og innspill fra barn og foreldre
- planlegge organisering og struktur på avdelingen
- planlegge samlinger og aktiviteter, samt vurdere gjennomføringen og barns utbytte i etterkant

- følge barnehagens standarder når vi planlegger
- tilrettelegge for at barn og foreldre kan medvirke i vurderinger
- observere barnets trivsel, utvikling og gi jevnlig tilbakemeldinger til foreldrene
- dokumentere hverdagen gjennom muntlige tilbakemeldinger i hentesitasjonen, vise noe av det barna lager, legge ut bilder på hjemmesiden med mer
- reflektere over egen praksis og vurdere denne opp mot intensjonen i Rammeplan for barnehager og Lov om barnehager, for eksempel gjennom bruk av praksisfortellinger fra egen hverdag og nyere forskning

*«Planlegging synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.»  
Rammeplan for barnehagen, side 37*

## Hvordan barnehagen tilrettelegger for barn som trenger ekstra støtte

Alle barn i Mjughaugskogen Barnehage skal få et allmennpedagogisk tilbud som er tilpasset sitt behov og sine forutsetninger. For å kunne gi barnet det beste tilbudet, må personalet ha gode observasjonsevner og god kunnskap om barns normalutvikling. De må kjenne det enkelte barn godt, for å kunne vurdere når barnet eventuelt har behov for ekstra støtte, enten det gjelder språklig, sosialt, emosjonelt, motorisk eller kognitivt.

*«Barnehagens innhold skal formidles på en måte som gjør at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger.»  
Rammeplan for barnehagen, side 40*

Personalet skal:

- ha god kunnskap om barns normalutvikling
- ha/tillegge seg gode observasjonsevner
- tilrettelegge samlinger, aktiviteter og hverdagen, slik at alle barn trives og har progresjon i utviklingen
- se det enkelte barn, og kunne vurdere når barnet har behov for ekstra støtte
- søke eksterne instanser om hjelp dersom man vurderer at barnet har krav på spesialpedagogisk hjelp, for eksempel PPT, BUP, logoped eller fysio-/ergoterapi
- iverksette tiltak så tidlig som mulig
- samarbeide med utførere og spesialpedagoger fra PPT.
- bruke «TRAS» og «Alle med» som et hjelpemiddel i vurdering av barnets utvikling

## Barnehagens arbeidsmåter

For å ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barna mulighet for medvirkning tar vi i bruk varierte pedagogiske arbeidsmetoder. Vi tilpasser disse til de ulike barnegruppene og til enkeltbarn.

Personalet skal:

- benytte både planlagte og spontane aktiviteter til omsorg, lek, læring og danning
- ta utgangspunkt i Rammeplanen og fagområdene ved planlegging av aktiviteter
- gi barna mulighet til å medvirke ved valg og gjennomføring av temaer og prosjekter
- organisere avdelingene slik at det legges til rette for god omsorg, lek, læring og danning, blant annet gjennom dagsrytmen
- ta utgangspunkt i barnas erfaringer, interesser, synspunkter og initiativ i barnehagens daglige arbeid.
- gi barna varierte inntrykk og mulighet til å uttrykke seg på ulike måter
- arbeide tverrfaglig, helhetlig og se de ulike delene i Rammeplanen i sammenheng

*«Arbeidsmetodene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen.»*

*Rammeplan for barnehagen, side 43*

## Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Vi utvider og bygger videre på barnas erfaringer og legger til rette for mestring. Gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utformingen av det fysiske miljøet legger vi til rette for progresjon. Det er utarbeidet en egen plan for progresjon som ligger på barnehagens hjemmeside.

Personalet skal:

- ta utgangspunkt i progresjonsplanen i planlegging av aktiviteter
- ha kjennskap til hvilke erfaringer barna allerede har og planlegge aktiviteter på bakgrunn av dette
- bidra til at barna får mestringsopplevelser, og samtidig har noe å strekke seg etter
- ha utstyr, leker, bøker og annet materiell tilgjengelig
- gi barna nye opplevelser
- følge opp det barna allerede er opptatt av

*«Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.»*

*Rammeplan for barnehagen, side 40*

## Digital praksis

Digital kompetanse er ferdigheter, kunnskaper, kreativitet og holdninger som vi trenger for å kunne bruke digitale medier for læring og mestring. Bruk av digitale verktøy er med på å oppfylle Rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. I dagens samfunn har IKT en svært sentral plass og de fleste barn får fra tidlig alder av erfaring med bruk av digitale verktøy. Vi ønsker at digital praksis bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Digitale verktøy gir både barn og voksne nye og spennende måter å lære- og uttrykke seg på. Dette ønsker vi å benytte oss av også i barnehagen. Vi bruker ulike

digitale verktøy rundt og sammen med barna, ut fra deres alder og erfaringer med IKT, for å kunne gi dem en god introduksjon til hva disse verktøyene kan brukes til.

Personalet skal:

- ha kunnskap om digital dømmekraft, nettvett, personvern og opphavsrett
- være aktive sammen med barna ved bruk av digitale verktøy
- utforske digitale verktøy sammen med barna
- legge til rette for at barn får utforske, leke, lære og selv skape noe gjennom bruk av digitale verktøy.

*«Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna.»*  
*Rammeplan for barnehagen, side 44*

## Fagområdene

I Rammeplanen er det satt opp 7 fagområder som skal prege barnehagens innhold:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

I hverdagen er det ikke naturlig å dele læringen inn i tilsvarende områder. Barn lærer med hele seg, hele tiden. Det er vår rolle å ta i bruk alle fagområdene. Det vil si trekke dem naturlig inn i lek- og hverdagsaktiviteter som er både planlagte og i mer spontane «her og nå»-situasjoner. I progresjonsplanen beskrives hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er gjennomgående i både temaopplegg og hverdagsaktiviteter. En temaplan legges hvert år ut på barnehagens hjemmeside som et eget dokument.

*«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.»*  
*Rammeplan for barnehagen, side 47*